

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

STEIGER 9

UITGANG
EXIT

GEEN
TOEGANG
NO
ENTRANCE

Emergency nr.

Internal 49 External 11 6 3 9

Persistent
~~Bioaccumulerend~~
Toxisch *Mobiel*

Wenselijk of noodzakelijk?

Jan Wijnenga

Directie Omgevingsveiligheid en Milieurisico's

Wat kunt u verwachten?

1. Wat willen we met ZZS?
2. Wat zijn ZZS?
3. Nieuwe criteria – wenselijk of noodzakelijk?
4. De weg naar nieuwe criteria

1. Wat willen we met ZZS?

- *"Het streven is om prioritaire stoffen uit de leefomgeving te weren of tenminste beneden een verwaarloosbaar risiconiveau te brengen en te houden."* (staatssecretaris Atsma, 2011)
- *"Streven is dat blootstelling...voorkomen wordt in plaats van ...achteraf oplossingen moeten worden gerealiseerd...Mijn inzet [is] om het Europese stoffenbeleid aan te scherpen...het reduceren van emissies van gevaarlijke stoffen in Nederland..."* (staatssecretaris Dijksma, 2016)

2. Wat zijn ook al weer ZZS in NL?

Activiteitenbesluit, artikel 2.3b

"Voor de toepassing van deze afdeling wordt onder een zeer zorgwekkende stof verstaan: een stof die voldoet aan een of meer van de criteria of voorwaarden, bedoeld in artikel 57 van EG-verordening registratie, evaluatie en autorisatie van chemische stoffen.

Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over zeer zorgwekkende stoffen."

ZZS zijn...:

- a) Geharmoniseerde classificatie CMR 1A/1B
- b) **Zelf**classificatie CMR 1A/1B
- c) *Kandidatenlijst REACH (SVHC)*
- d) *Autorisatieplichtige stoffen REACH*
- e) POPs
- f) OSPAR prioritaire actie stof
- g) KRW prioritair gevaarlijke stof
- h) Hormoonverstorende stoffen

- 1 Onverminderd [artikel 1.3b](#) valt een stof in ieder geval in de stofcategorie zeer zorgwekkende stoffen, bedoeld in [artikel 1.1, derde lid, van het besluit](#) en [tabel 2.5 van het besluit](#) en is in ieder geval een zeer zorgwekkende stof als bedoeld in [artikel 2.3b, tweede lid, van het besluit](#), indien deze stof voorkomt op:
  - a. bijlage VI van EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels, en is ingedeeld als carcinogeen, mutageen of reprotoxisch, categorie 1a of categorie 1b;
  - b. de inventaris van geclassificeerde stoffen als bedoeld in artikel 42, eerste lid, van EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels, en is ingedeeld als carcinogeen, mutageen of reprotoxisch, categorie 1a of categorie 1b;
  - c. de kandidatenlijst, bedoeld in artikel 59 van EG-verordening registratie, evaluatie en autorisatie van chemische stoffen;
  - d. bijlage XIV van EG-verordening registratie, evaluatie en autorisatie van chemische stoffen;
  - e. bijlage I, II, III of IV van Verordening (EG) nr. 850/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende persistente organische verontreinigende stoffen en tot wijziging van Richtlijn 79/117/EEG (PbEU L158);
  - f. de lijst van stoffen voor prioritaire actie die is vastgesteld op grond van artikel 6 van het op 22 september 1992 te Parijs tot stand gekomen OSPAR Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan, met Bijlagen en Aangangsels (Trb. 1993, 16 en 141, 1998, 169, 2000, 74, 2001, 157, 2008, 60 en 203, 2011, 231), of
  - g. bijlage X van de kaderrichtlijn water, voor zover een stof in die bijlage is aangewezen als prioritaire gevaarlijke stof.
- 2 Onverminderd het eerste lid valt een stof tevens in de stofcategorie zeer zorgwekkende stoffen en is tevens een zeer zorgwekkende stof als bedoeld in het eerste lid indien deze stof voldoet aan de vastgestelde wetenschappelijke criteria voor het bepalen van hormoonontregelende eigenschappen als bedoeld in:
  - a. artikel 5, derde lid, van Verordening (EU) Nr. 528/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het op de markt aanbieden en het gebruik van biociden (PbEU L167), of
  - b. bijlage II, paragraaf 3.6.5, van Verordening (EG) Nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PbEU L 309).

REACH-verordening, artikel 57

- a) Kankerverwekkende stoffen, categorie 1A of 1B;
- b) Mutagene stoffen, categorie 1A of 1B;
- c) Voortplantingsgiftige stoffen, categorie 1A of 1B;
- d) stoffen die persistent, bioaccumulerend en toxisch zijn;
- e) stoffen die zeer persistent en zeer bioaccumulerend zijn;
- f) "vangnet" voor andere gevaarlijke stoffen, zoals die welke hormoonontregelende eigenschappen hebben of die welke persistente, bioaccumulerende en toxische eigenschappen of zeer persistente en zeer bioaccumulerende eigenschappen hebben, die niet aan de criteria onder d) en e) voldoen, ten aanzien waarvan wetenschappelijke aanwijzingen worden gevonden voor waarschijnlijke ernstige gevolgen voor de gezondheid van de mens of voor het milieu die even zorgwekkend zijn als die van de stoffen die onder a) tot en met e) zijn vermeld en die per afzonderlijk geval volgens de procedure van artikel 59 worden vastgesteld.

Wie bepaalt of een stof SVHC is?

1. Lidstaat of ECHA doet voorstel

2. Openbare consultatie

3. Geen tegenargumenten?

→ stof is SVHC

4. Tegenargumenten?

→ MSC moet besluiten

- MSC unaniem → stof is wel/geen SVHC
- MSC niet unaniem → Europese Commissie

3. Nieuwe criteria wenselijk of noodzakelijk?

- > Dekken de bestaande EU-criteria alle risicovolle stoffen af?
- > Helpen nieuwe criteria (PMT) bij aanpak van stoffen?
- > Weten we voldoende zeker of nieuwe criteria de juiste stoffen laten 'uitselecteren'?

Dekken bestaande criteria alle risicovolle stoffen af?

- › **CMR** – duidelijk schadelijk effect, hoge maatschappelijke kosten
- › **PBT** – moeilijk afbreekbaar én ophopend, gecombineerd met schadelijk effect leidt dat tot grote risico's
- › **vPvB** – zeer moeilijk afbrekend en sterk ophopend: geeft grote risico's op toekomstige schadelijke niveau's (Paracelsus!)
- › **'Vangnet'** – voor overige stoffen die een vergelijkbaar schadelijk effect geven (hormoonverstoorders, allergene stoffen, ...)

Helpen nieuwe criteria (PMT) bij aanpak van stoffen?

- › Mobiliteit in milieu op zich geen bijzondere zorg
- › Combinatie mobiliteit en (extreme) persistentie wel risicovol
- › Combinatie met schadelijk effect nodig?
- › Hoeveel stoffen zijn er die nu niet aangepakt worden?

POSITION // OCTOBER 2017

Protecting the sources of our drinking water

A revised proposal for implementing criteria and an assessment procedure to identify Persistent, Mobile and Toxic (PMT) and very Persistent, very Mobile (vPvM) substances registered under REACH

German Environment Agency

**Umwelt
Bundesamt**

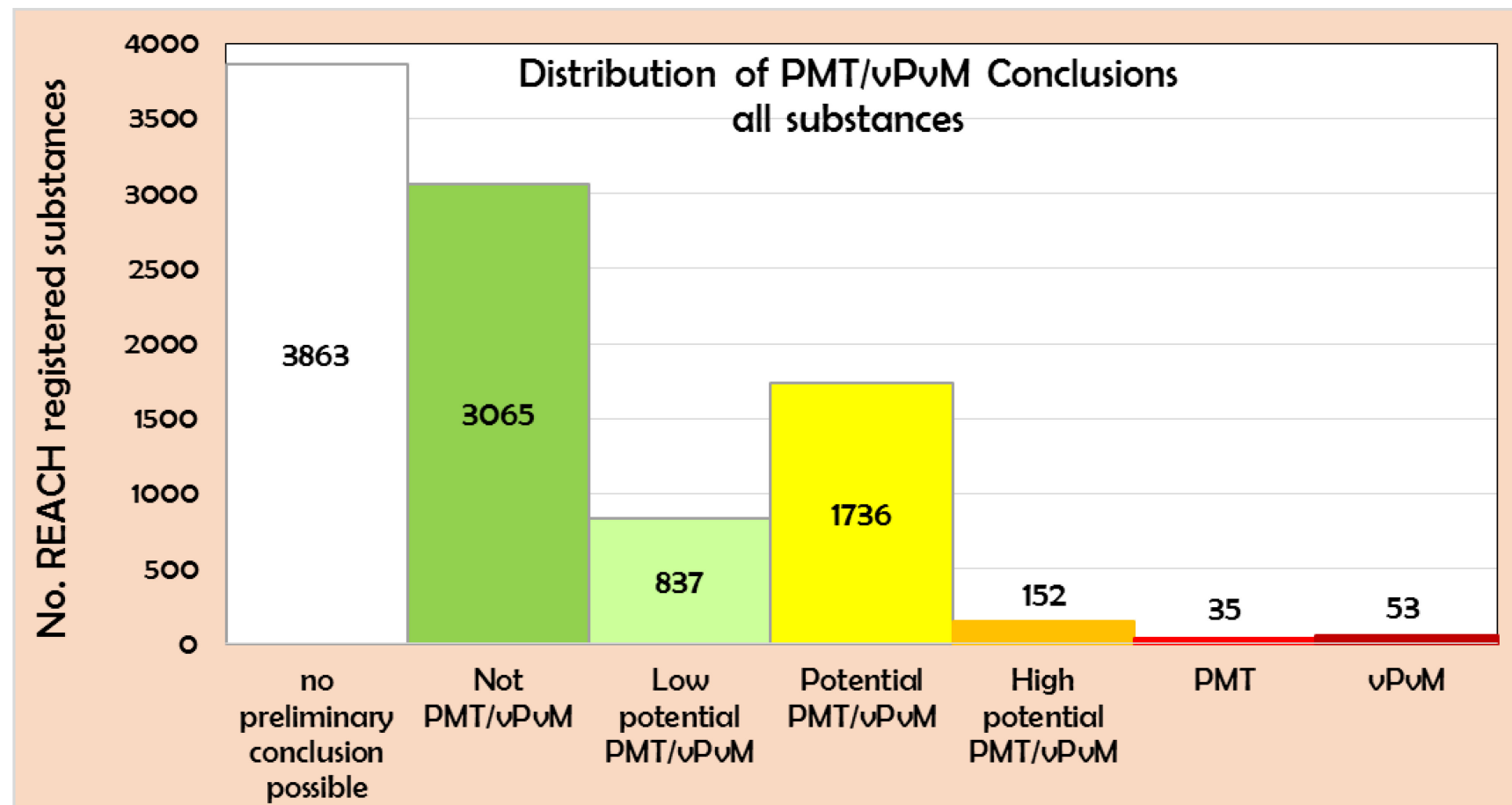

Weten we voldoende zeker of voorgestelde criteria de juiste stoffen afdekken?

Goede vraag!

NB: mobiele, afbreekbare stoffen kunnen óók risicovol zijn (bij hoog volume!)

Data: Hans-Peter Arp
Norges Geoteknisk Institutt

4. De weg naar nieuwe criteria

- > VN? (GHS)
- > EU? (CLP / REACH)
- > NL? (AB, AR)

Samenvattend

- › Criteria wenselijk, niet strikt noodzakelijk
- › Veel is al mogelijk via bestaande wetgeving
- › Consensus idealiter op VN- en in ieder geval op EU-niveau

